Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἄπαχος **1**, ἀπογλειμμένος (βλ. ἀπογλείφω), ἄτροφος, κοκκαλιάρης, κολλημένος, λειανός, λιγνός, λίγκρινος, στεγνός, στεγνωμένος, φεγγερός, φτεναδούρα, ἀντίθ. βαρέλας, λιτρουβολίθαρο, χοντρός, χοντροπατάτας, χοντρόπιασμα, πιθάρας. **2)** Ὑπὸ τὸν τύπ. *ἀγλ'μμένους*, δύσμορφος, δυσειδὴς Σάμ. Συνών. ἀγαρβοκαμωμένος, ἄγαρβος **1β**, ἀγριόφατσα, ἀμούσουδος, ἀνείδεος **1**, ἄπλανος **2**, ἄπλαστος **Α1β**, ἀσκημόθωρος, ἀσκημοκάτζης, ἀσκημομούρης, ἀσκημομούτρης, ἀσκημομούτσουνος, ἀσκημοπρόσωπος, ἄσκημος **1**, ἀσκημοσούλουπος, ἀσκημόφατσα, ἄχαρος, γαττομούρης, γαττομούτσουνος, γιδόχαρος, κακομούτσουνος, σκυλλομούρης, ἀντίθ. ὄμορφος, γραμμένος, κοῦκλος, κοντυλένιος, ὡραῖος. **3)** Ὑπὸ τὸν τύπ. *γλ'μμένους*, ἐπὶ νομισμάτων, ὁ ἐλλιπὴς κατὰ τὸ βάρος, λιποβαρὴς Ἤπ.(Ἰωάνν. Κουκούλ. κ.ἀ.): *Τοῦ 'χι δώκ' δέκα λίρις, ἀλλὰ οἱ δυὸ ἦταν γλ'μμένις κὶ δὲν τ's παραδέχιτι* Κουκούλ.

Ἡ μετοχ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Σ' τοῦ Γλειμμένου* Θεσσ. (Πήλ.)

γλείψαβος ἐπίθ. ἐνιαχ. *ἀγλείψαβους* Μακεδ. (Σισάν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γλείφω, παρὰ τὸ ὁπ. καὶ ἀγλείφω διὰ τοῦ ἀορ., καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -αβος.

Γλεῖφτρος, τὸ ὁπ. βλ., ὅπου καὶ συνών.

γλείψας ἐπίθ. ἐνιαχ. *ἀγλείψας* Μακεδ.(Βλάστ.) Θηλ. *ἀγλείψου* Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἡ μετοχ. ἀορ. τοῦ ρ. γλείφω.

Γλείψαβος, τὸ ὁπ. βλ.

γλειψιὰ ἡ, κοιν. *γλ'ψιὰ* Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) *ἀγλ'ψιὰ* Εὔβ. (Στρόπον.) Ἤπ. (Κόνιτσ.) Μακεδ. (Πεντάλοφ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γλείφω.

Α) Κυριολ., ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γλείφω κοιν.: *Σιχαίνεται τὶς γλειψιὲς τῆς γάττας - τοῦ σκύλλου* κ.τ.τ. κοιν. Συνών. γλείψιμο.

Β) Μεταφ. **1)** Μικρὰ ποσότης, ὅσην δύναται νὰ λάβῃ τις δι' ἑνὸς λειχασμοῦ, ἐλάχιστόν τι κοιν.: *Ἡ παλιοφαγάνα ἔχαψε ὅλο τὸ παγωτὸ μοναχή της καὶ δὲν ἔδωσε τοῦ παιδιοῦ οὔτε μιὰ γλειψιά. Πῆρε μιὰ γλειψιὰ μέλι καὶ τοῦ ἦρθε ἀηδία* κοιν. *Μιὰ γλειψιὰ χορτάρι σοῦ 'φαγε* (τὸ ζῷο) *κ' ἐχάλασες τὸν κόσμο* Πελοπν. (Κυνουρ.) Συνών. νυχιά, πρέζα, στάλα, σταλιά, σταλίτσα. **2)** Βοιδογλειψιά, τὸ ὁπ. βλ., Εὔβ. (Στρόπον.) Ἐρεικ. Ὀθων. Μαθράκ.: *Ἡ Τάσιω ἔχει μιὰ γλειψιὰ ἴσια πάνω 's τὸ κεφάλι της* Ἐρεικ. *Ὁ Τέλης ἔχει μιὰ γλειψιὰ 's τὸ κουτούκι του, ποὺ εἶναι σὰν νὰ δὸν ἔγλειψε τὸ βόγι τσῆ θεια-Ξένης* (κουτούκι = κεφάλι, βόγι = βόιδι) Ὀθων. *Οἱ ἄνθρωπ' ἔχ'ν ἀγλ'ψιὲς 's τοὺ γλέφαρου, ὅταν τὰ μαλλιά τ's γυρίζ'ν ἀνάπουδα* (γλέφαρου = μέτωπον) Στρόπον. Συνών. βοιδαγλειψέα, βοιδόγλειμμα, βοιδογλειφιά, βοιδολειξιά, βοιδολειχιά. **3)** Ἡ ὑπερβολικὴ φιλοφροσύνη, ὁ κολακευτικὸς λόγος Ἤπ. (Κόνιτσ. κ.ἀ.): *Ξιφουρτουθῆτι μ' κ' ἰγὼ ἀγλ'ψιὲς δὲ θέλου.* Συνών. γαλίφεμα, γαλιφιά, γαλίφισμα, γλειψιματάκι, γλείψιμο, κολακεία, μαλαγανιά.

γλειψιάρης ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ. *ἀγλειψιάρ's* Στερελλ. (Παρνασσ.) Οὐδ. *ἀγλειψιάρ'κου* Στερελλ. (Παρνασσ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γλειψιὰ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άρης.

1) Ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα ἢ κλίσιν εἰς τὸ νὰ λείχῃ Λεξ. Δημητρ.: *Γλειψιάρικο σκυλλί.* **2)** Μεταφ., γλείψας, τὸ ὁπ.βλ., Στερελλ.(Παρνασσ.): *Τοὺ πιδί τ's εἶνι ἀγλειψιάρ'κου.* Συνών. βλ. εἰς λ. γλεῖφτρος.

γλειψιματάκι τό, σύνηθ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. γλείψιμο.

Α) Κυριολ., ἐλαφρὰ λεῖξις σύνηθ.: *Χάλασε τὸν κόσμο, γιατὶ ὁ σκύλλος τοῦ ἔκανε ἕνα γλειψιματάκι 's τὸ πόδι. Εἶναι πολὺ μίζερος, ἕνα γλειψιματάκι ἔκανε 's τὸ γλυκὸ καὶ τοῦ ἦρθε ἐμετὸς* σύνηθ.

Β) Μεταφ. **1)** Γλειψιὰ **Β3**, τὸ ὁπ. βλ., σύνηθ.: *Αὐτὸς εἶναι μάννα 's τὰ γλειψιματάκια, παντρεύει καὶ δεσπότη. Μόνο μὲ κανένα γλειψιματάκι θὰ τελειώσῃς τὶς δουλειές σου* σύνηθ. **2)** Μικρὰ ποσότης χλόης Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Μιὰ 'υχιὰ γλειψιματάκι 'ναι 'κεῖ ὄξω 's τὸ χωραφάκι κι ἃ συφωνοῦμε, νὰ σ' τὸ πλερώσω, νὰ τὸ γλείψῃ τὸ μουλάρι μου* ('υχιὰ = νυχιά).

γλειψιματίας ὁ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γλείψιμο διὰ τοῦ πληθ. καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίας.

Κυρίως ὡς ἔκφρασις τοῦ στρατιωτικοῦ, δημοσιοϋπαλληλικοῦ κ.τ.τ. βίου, ὁ διὰ τῆς κολακείας ἢ τῶν γνωριμιῶν του ἐξασφαλίζων εὐνοϊκὴν μεταχείρισιν εἰς τὰς μεταθέσεις, τὰ καθήκοντα κλπ. πολλαχ.: *Ἡ Νάσους εἶνι μιγάλους γλειψιματίας. Ἀκόμη δὲν ἦρθι 's τὴ μουνάδα, κὶ πῆρι μιτάθισ' γιὰ τ'ν Ἀθήνα* Θεσσ. (Λάρισ.)

γλείψιμο τό, κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον.) *γλείψιμον* Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ.(Κοτύωρ. Οἰν. Ὄφ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) *γλείψ'ιμο* Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον. Φλογ.) *γλείψ'μου* βόρ. ἰδιώμ.

Τὸ Βυζαντ. γλείψιμον. Ὁ τύπ. καὶ εἰς Σομ.

Α) Κυριολ., γλειψιὰ **Α**, τὸ ὁπ. βλ., κοιν. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον. Φλογ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Οἰν. Ὄφ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.): *Ἔκανε τέτριο γλείψιμο 's τὸ πιάτο, ποὺ δὲ χρειάζεται πλύσιμο. Αὐτὸς ὁ ξελιγωμένος χλαπάρισε τὸ κρέας κ' ἔκανε καθρέφτη τὸ ταψὶ ἀπ' τὸ γλείψιμο* κοιν. *Τὸ λαχτυλίδα γλείψιμο καὶ οὔλα 'νίθκονται* (ὅταν γίνῃ γλείψιμο τοῦ δαχτυλιδιοῦ, ὅλα γίνονται· ἐκ παραμυθ.) Σταυρ.

Β) Μεταφ. **1)** Γλειψιματάκι **Β1**, τὸ ὁπ. βλ., κοιν.: *Πρήστηκε ἡ γλῶσσα του ἀπὸ τὸ γλείψιμο, γιὰ νὰ διοριστῇ καὶ τώρα κάνει τὸν κάργα. Δὲν εἶναι ἐπιτήδειος 's τὸ γλείψιμο, γι' αὐτὸ δὲν ἔχει προκοπὴ* κοιν. *Μουρέ, εἶδα γλείψιμο 'ναι ποὺ τοῦ κάνουσι, ἡ μιὰ τόνε χαδεύγει ἀποδὰ κ' ἡ ἄλλη ἀποκεῖ* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. βλ. εἰς λ. γλειψιὰ **Β3**. **2)** Γλειψιματάκι **Β2**, τὸ ὁπ. βλ., Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Θὰ βάλω τὴ ζούλα μου ν' ἀπογλείψῃ ἐκεῖνο τὸ γλείψιμο, ποὺ 'ναι 'κεῖ ὄξω 's τὴ Λουράδα* (ζούλα = κατσίκα).

γλειψοκουτάλα ἡ, Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τοῦ ἀορ. τοῦ ρ. γλείφω καὶ τοῦ οὐσ. κουτάλα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ